

REFERAT Bornholms Vækstforum 2014-2017 d. 26-09-2016

Mødedato Mandag d. 26. september 2016 kl. 00:00

Mødested Hotel Griffen, Nordre Kystvej 34, Rønne

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Siden sidst.....	5
Status på forbrug af EU midler og Regionale Udviklingsmidler.....	9
Ansøgning: Talentskole for grøn-energi og IT.....	12
Ansøgning: Imarksættere, økozoner og lokale fødevarefællesskaber på Bornholm.....	17
Ansøgning: Urkraftsfestival 2017-2019.....	23
Ansøgning: Bright Green Island revitalisering.....	27
Perspektiverne for en "Oplevelsesfond" på Bornholm.....	34
Udpegning af Vækstforummedlem til Business Center Bornholms bestyrelse.....	37
Regionalt Vækstpartnerskabsaftale 2016-2017 mellem regeringen og Bornholms Vækstforum.....	39
Kompetenceafgivelse fra Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til administrationen i visse sager fra	52
Aktuelt og gensidig orientering.....	55
Næste møde.....	57

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsorden

24.10.00P35-0048

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	1	

Fraværende

Søren Schow, Morten Rask, Morten Iversen, Peter Vesløv, Peter Juel Jensen, Niels Reichstein Larsen.

Bemærkninger til dagsordenen

Ingen bemærkninger.

Punkt 2: Siden sidst

Bilag

Den nationale strategi for dansk turisme

Åbent punkt

2 Siden sidst

24.10.00P35-0048

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	2	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum orienteres

Resumé

Der gives med dette dagsordenspunkt en kort opdatering af, hvordan det er gået med Vækstforums indstillinger; beslutninger, der vedrører Vækstforums arbejde; høringer og evt. korte afrapporteringer på afsluttede projekter.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum tager orienteringen til efterretning.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 2:

Formanden orienterer om, at sekretariatet siden sidst har taget initiativer til projekt udvikling under samtlige prioriteter i Strukturfondene og appellerer til at vækstforums medlemmer arbejder aktivt med at få strukturfondsmidlerne ud at arbejde.

Sagsfremstilling

"Østre Gasværk Teater" har d. 1. juli 2016 meddelt, at det planlagte arrangement "Skammerens Datter på Hammershus", som var hovedaktiviteten i projekt "Kulturbro ml. Bornholm og Østre Gasværk Teater - en sommeroplevelse midt i Bornholms kronjuvel" ikke bliver gennemført. Årsagen er, at producenten er erklæret insolvent.

Vækstforums støtte på i alt 210.000 kr. er ikke udbetalt og er derfor forsat disponibel til andre projekter.

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget har på sit møde den 8. juni godkendt følgende bevillinger fra de regionale udviklingsmidler:

- 196.000 kr. til projekt Klædt på til det 21. århundrede – innovation og entreprenørskab i grundskolen.
- 400.000 kr. til wi-fi hotspots til højhastighedsinternettet på seks kommunale lystbådehavne.

En ansøgning fra Campus Bornholm om tilskud til en forundersøgelse, der skulle belyse mulighederne for etablering af en individuel erhvervsuddannelse i fotografi, medieproduktion, visuel kultur og iværksætteri, var indstillet til afslag. Indstillingen blev fulgt.

Status på kommunikationsplan

Vækstforum bemyndigede på junimødet Vækstforumsekretariatet til at igangsætte de anbefalede kommunikationstiltag for op til 400.000 kr. af de regionale udviklingsmidler, der tidligere er godkendt til formålet.

Kommunikationsarbejdet er nu forankret i ledergruppen for Bornholms Erhvervsservice, og der er nedsat en kommunikationsgruppe bestående af medarbejderrepræsentanter med kommunikationsfaglig baggrund. Gruppen er pt. ved at lægge sidste hånd på en handlingsplan/årshjul (færdig oktober), der pt. omfatter flg. elementer:

- Introduktion til "God og gratis vejledning" i Bornholms Erhvervscenter gennem udgivelse af et servicekatalog, der giver eksempler på de services, som erhvervslivet gratis kan trække på. (Udgives i oktober 2016)
- Nytårskur i januar 2017. Evt. med en gæstetaler, der gør det ekstra attraktivt at komme og hilse på ledere og medarbejderne i erhvervsfremmecenteret og høre om mulighederne for vækst- og udvikling.
- Udgivelse af erhvervsmagasin: (Udgives første gang i november 2016)
  - Levende og attraktiv formidling af aktuelle og åbne erhvervsfremmeprojekter, der giver flere lyst til at deltage i vækstforløb.
  - Overblik over vækstindikatorer, der kan være med til at tegne et positivt billede af udviklingen på øen.
  - Udpluk af eksempler der illustrerer fremdriften på centrale politiske mål gennem erhvervsudviklingsstrategien/Vækstaftalen m. regeringen/ Udviklingsplanen/ Bright Green Island etc.
  - Formidling af aktuelt erhvervsstof fra BRK (fx Kommende udbud, status på sagsbehandlingstider, "husk nu" stof etc.)
- Bornholm.biz – Erhvervslivets digitale online indgang til erhvervsfremmeinfo på Bornholm. Den digitale platform skal optimeres og siden opdateres med det seneste stof. Samtidigt skal samspillet med BRK's erhvervsstof og brugen af sociale medier vurderes. (Igangsættes i oktober 2016)
- Iværksættelse af ny kampagne "På Bornholm er det godt at være, fordi... Livsstilskampagne der skal underbygge drømmen om det gode liv på Bornholm med konkrete eksempler på hvorfor Bornholm er et godt sted at bo, arbejde og drive virksomhed. (Forår 2017)
- Ad hoc "Små-historier" og synspunkter (min. 5 pr. måned fra oktober 2016):
  - Fx Fødevarer og turismeklyngen giver gode muligheder

Opgaverne bliver udbudt til kommunikationsbureauer, hvor professionelle kommunikatører skal sikre, at historierne formidles på dygtig vis med de forskellige målgrupper for øje. I samarbejde med Vækstforumsekretariatet/ kommunikations- og koordinationsgruppen vil der blive udarbejdet en tidsplan og udarbejdet effektmålepunkter, hvorved det, i højre grad end

tilfældet er i dag, skal være muligt, at måle effekten af de konkrete tiltag, som iværksættes gennem den styrkede kommunikationsindsats(KPI).

Ny national strategi for dansk turisme

Erhvervs- og Vækstministeriet har netop lanceret en ny national strategi for dansk turisme frem mod 2025. Af strategien fremgår det, at udviklingen i dansk turisme igen er begyndt at gå i den rigtige retning, efter i en årrække at have tabt markedsandele. Den stærke internationale konkurrence peger dog på et fortsat behov for at udvikle dansk turisme og i strategien er fastsat ambitiøse mål for Danmark som turismeland frem mod 2025.

Strategiens ny bærende fælles vision for dansk turisme er:

“Danmark skal være en nærværende turistdestination, hvor vi sammen med vores gæster skaber ægte og mangfoldige oplevelser af høj kvalitet – altid i øjenhøjde og tæt på”

Strategiens hovedindhold kan sammenfattes i følgende ti anbefalinger:

1. Turismeerhvervet skal have gode rammer for vækst
2. Turismefremmeindsatsen skal være effektiv, og effekten af de offentlige midler skal øges
3. Danmark skal markedsføres koordineret og digitalt
4. Stærke destinationer skal drive turismeveksten
5. Turisterne skal møde kvalitetsoplevelser i Danmark
6. Digitaliseringen af dansk turisme skal styrkes
7. Turisterne skal nemt kunne komme til og rundt i Danmark
8. Turismeerhvervet skal være kompetent og innovativt
9. Udviklingen af dansk turisme skal baseres på viden
10. Ikke kun turismeerhvervet, men hele Danmark skal byde turisterne velkomne.

Se bilag: Danmark i Vækst, Den nationale strategi for dansk turisme

Punkt 3: Status på forbrug af EU midler og Regionale Udviklingsmidler

Bilag

Oversigt over forbrug på Vækstforums puljer og projekter pr 26. september 2016

Åbent punkt

3 Status på forbrug af EU midler og Regionale Udviklingsmidler

00.03.00G00-0065

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	3	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum til efterretning

Resumé

Med det formål at følge forbruget af strukturfondsmidler (Regionalfonden og Socialfonden) og de regionale udviklingsmidler informeres Bornholms Vækstforum løbende om status.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum tager status på forbrug af midler til efterretning.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 3:
Status på forbrug af midler blev taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Regional- og Socialfonden 2014-2020 (strukturfondsmidlerne)

I perioden 2014-2020 har Bornholms Vækstforum ca. 36,2 mio. kr. til rådighed under Regionalfonden og ca. 37,8 mio. kr. til rådighed under Socialfonden.

Til dagens møde foreligger ingen ansøgninger til strukturfondene. Se venligst bilag.

	Til rådighed 2014-2020	Indstillet på dagens møde	Til rådighed 2014-2020, hvis ansøgninger imødekommes
Regionalfonden	24.136.693 kr.	0 kr.	24.136.693 kr.
Socialfonden	25.603.931 kr.	0 kr.	25.603.931 kr.

Regionale Udviklingsmidler

Til dagens møde foreligger 4 ansøgninger:

Uddannelsespuljen:

Projekt "Talentskole Grøn Energi og IT 2017-2020" svarende til 2.595.000 kr.

Frie midler:

Projekt "Imarksætter-projekt" svarende til 200.000 kr.

Projekt "Urkraft festival 2017-2019, svarende til 600.000 kr.

Projekt "Bright Green Island - revitalisering" 2016-19, svarende til 1.370.000 kr.

Der er et kontinuerligt behov for at prioritere mellem ansøgninger til de regionale udviklingsmidler. Såfremt indstillingerne til dagens møde følges med de indstillede beløb, vil der være ca. -729.648 kr. tilbage under de frie midler, -1.921.683 kr. under Uddannelsespuljen og 167 kr. under Kulturpuljen.

Bemærk, at de negative beløb ikke er retvisende, når man tager højde for beløbenes fordeling på udbetalings år. Beløbene kan derfor godt bevilges uden at det giver underskud på noget tidspunkt. Dog vil "Talentskole grøn energi og IT" bruge størstedelen af midlerne i Uddannelsespuljen i 2017 og 2018. Se venligst bilag.

	Til rådighed pr. 26/9 2016	Indstillet til forbrug i 2016 på dagens møde	Til rådighed i 2016, hvis indstillinger imødekommes
Frie midler	1.440.352 kr.	2.170.000 kr.	-729.648 kr.
Uddannelsespulje	673.317 kr.	2.595.000 kr.	-1.921.683 kr.
Kulturpulje	167 kr.	0 kr.	167 kr.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 4: Ansøgning: Talentskole for grøn-energi og IT

Bilag

Ansøgning

Partnererklæring

Bilag 1, 2 og 3 - Tidsplan mv.

Bilag 4 - Budget-specifikation

Åbent punkt

4 Ansøgning: Talentskole for grøn energi og IT

24.00.00Ø39-0175

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	4	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Campus Bornholm ansøger Bornholms Vækstforum om 2.525.000 kr. af de regionale udviklingsmidler/ uddannelsespuljen til udvikling og gennemførelse af talentundervisning inden for grøn energi, information og kommunikationsteknologi. Det samlede budget er på 2.895.000 kr. Projektperioden er 1.1. 2017 – 1.7. 2020.

Talentundervisningen vil være et ekstra undervisningstilbud for særligt motiverede elever på de gymnasiale uddannelser, HTX og STX, og erhvervsuddannelserne Strøm, styring og IT.

Der planlægges 2-3 undervisningsforløb med 10 udvalgte bornholmske elever på hvert forløb. I det sidste forløb vil der blive inviteret fem eksterne elever med. Direkte involverer pilotprojektet i alt 20-30 bornholmske elever samt fem eksterne elever. Derudover vil fire undervisere på disse uddannelser på Campus Bornholm få opbygget særlige fagkompetencer.

Erfaringerne og det udviklede undervisningsmateriale vil fremover også kunne integreres i den generelle undervisning.

Projektet bygger videre på erfaringerne fra pilotprojektet "Uddannelse af fremtidens elforbruger – Smart Grid anvendt i undervisningen", der var målrettet 10. kl. samt STX- og HTX-uddannelserne som en del af de alm. realfags-/fysiktimer. Dette projekt vil samarbejde med det nye EcoGrid 2.0 projekt (2016-2019) og involvere Bornholms Energi og Forsyning samt energi- og IT-virksomheder på Bornholm.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum indstiller til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, at Campus-ansøgningen om 2.525.000 kr. af de regionale udviklingsmidler/ uddannelsespuljen indstilles til afslag grundet et uforholdsmæssig højt budget, set i forhold til den begrænsede målgruppe på i alt 20-30 elever – hvoraf fem er udenøds.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 4:

Vækstforum indstiller ansøgningen til afslag i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget med de argumenter sekretariatet har anført.

Sagsfremstilling

Formålet med etablering af en talentskole inden for grøn energi, information og kommunikationsteknologi er i flg. ansøger, "at øge ungdommens interesse for såkaldt grøn energiteknologi og fremtidens energisystemer".

Målet er ligeledes at opbygge viden inden for IT, som kan møde samfundets og energisektorens stigende behov for IT- og datakompetencer, som f.eks. er knyttet til udrulningen af såkaldte smarte elmålere og udviklingen af markedet for fleksibelt elforbrug.

Den primære målgruppe er HTX og Erhvervsskolen. Der planlægges 2-3 undervisningsforløb med 10 udvalgte bornholmske elever på hvert forløb. I det sidste forløb vil der blive inviteret fem eksterne elever med. Direkte involverer pilotprojektet i alt 20-30 bornholmske elever samt fem eksterne elever. Projektet involverer 4 bornholmske lærere fra HTX.

Involvering af eksterne elever kan give Campus Bornholm mulighed for i fremtiden at tilbyde/sælge undervisningstjenester f.eks. til "talentfulde" elever udenfor Bornholm. Erfaringerne og det udviklede undervisningsmateriale vil fremover også kunne integreres i den generelle undervisning.

Projektet tager afsæt i, at Bornholm på mange måder betragtes som "Danmarks laboratorium for fremtidens energisystem" og samarbejder med bl.a. Danmarks Tekniske Universitet og Bornholms Energi og Forsyning. Dette giver bl.a. mulighed for at anvende EcoGrid 2.0 fuldskalaprojektet som et "case study", der belyser "fremtidens intelligente energisystem".

Pga. samarbejdsrelationerne vil Campus få mulighed for at holde sig ajour med den nyeste viden om energiområdet. Det bornholmske erhvervsliv nævnes af ansøger som en tredje målgruppe, der får mulighed for at påvirke undervisningen. Derudover nævnes, at de unges kendskab til erhvervslivets forventninger og karrieremuligheder på Bornholm forventes øget.

Ansøger påpeger, at projektet understøtter Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi – Vilje til Vækst, ved at øge udbuddet af unikke uddannelser, der på sigt øger arbejdsstyrkens kompetencer og dermed understøtter innovation i energisektoren og at dette samtidig er med til at understøtte visionen om "Bright Green Island".

De væsentligste aktiviteter i projektet

1. Planlægning af talentforløb med virksomhedsbesøg mv.
2. Udarbejdelse af hjemmeside
3. Rekruttering af elever på Bornholm (der ses også på muligheder for at samarbejde med andre skoler)
4. Gennemførelse af et pilotuddannelsesforløb, der tilbydes som ekstraundervisning for 2/3 x 10 udvalgte elever, evt. med mulighed for et praktikophold i energiselskaber/IT-virksomheder. I den sidste fase er ambitionen at invitere 5 elever fra en ekstern campus/uddannelsesinstitution.
5. Evaluering af undervisningen baseret på elevernes, undervisernes, fageksperter og virksomhedernes oplevelser af forløbet
6. Afholdelse af møder med relevante faggrupper, der arbejder med realfagsundervisning inden for det gymnasiale område og erhvervsskolerne, herunder workshops med Advisory Board.
7. Udarbejdelse af et undervisningskompendium, som kan bruges i fremtidig talentudvikling inden for grøn energi og IT.

Evaluering

Evaluering af undervisningen baseres dels på de studerendes oplevelser af forløbet og dels gennem workshops med relevante fag og virksomheder. Et af projektets hovedresultater er udarbejdelse af et undervisningskompendium, som kan overføres til andre gymnasier/lærere med interesse for talentudvikling inden for grøn energi og IT.

Organisering

Projektet støttes af et advisory board hvor DTU, Energinet.dk og Bornholms Energi- og Forsyning har givet tilsagn om at vedvirke. Derudover vil Vækstforum, lokale virksomheder og ministeriets fagkonsulenter inden for fysik og IT ligeledes blive inviteret.

Overordnet projektledeelse varetages af uddannelsesleder på Campus Bornholm, Ann Due.

Se bilag 2 for yderligere information vedr. organisationen.

Vurdering

Vækstforumsekretariatet vurderer, at projektet på mange måder lever op til Vækstforums erhvervsstrategi i forhold til opbygning af innovationskompetencer blandt arbejdsstyrken på Bornholm.

Projektets målgruppe er 20-30 bornholmske elever samt fem eksterne elever fra HTX/STX og erhvervsuddannelsen. Derudover vil 4 undervisere blive opkvalificeret. Erfaringerne og det udviklede undervisningsmateriale vil fremover også kunne integreres i den generelle undervisning.

Det er dog Vækstforumsekretariatets vurdering, at 2,6 mio. kroner er en relativt høj pris for et udbytte, hvor der ikke er nogen garanti for, at det vil gavne det bornholmske erhvervsliv, der jf. Erhvervsudviklingsstrategien er Vækstforums primære målgruppe.

Ansøger har fået forelagt denne vurdering og understreger, at de afledede effekter af projektet, dvs. værdien for Bornholm bør ses i et bredere og langsigtet perspektiv, f.eks.:

- Mulighederne for i fremtiden at tilbyde udvalgte elever på Bornholm talentundervisning
- Bidrage til at styrke fagkompetence hos andre lærere på Bornholm
- Sælge talentkonceptet til resten af Danmark: Lærere på Bornholm kan tilbyde talentundervisning enten til elever udenfor Bornholm. Lærere på Bornholm kan også tilbyde andre gymnasielærere kompetenceopbyggende kurser
- Folkemødet på Bornholm skaber en fantastisk mulighed for at markedsføre projektet over for resten af Danmark
- Projektet kan – med synergier til EcoGrid-projektet og IUFE-projektet– få status af "a pilot project of excellence", hvilket skaber international opmærksomhed omkring Bornholm og gør øen til et attraktivt mål for f.eks. skolebesøg

Parallelt med det ansøgte projekt ønsker Campus Bornholm desuden at integrere grundlæggende energifaglige problemstillinger i den almene samfunds- og naturfaglige undervisning allerede fra 1. årgang. Denne undervisning baseres direkte på de erfaringer, der blev opnået i IUFE-projektet og senere gennem erfaringer fra det ansøgte projekt. Målet er, at alle elever på de gymnasiale og erhvervsuddannelser skal opnå en øget bevidsthed om energiforbrug og fleksibelt elforbrug samt generelle problemstillinger, der er knyttet til omstilling til det grønne energisamfund. Dette skaber grundlag for, at de unge vælger videregående uddannelser eller jobs, der matcher et kompetencebehov som bornholmske virksomheder i større grad forventes at efterspørge.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt Vækstforum indstiller ansøgningen positivt overfor Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, vil det betyde et træk på 2.595.000 kr. fordelt på perioden 1.1.2017 – 1.7.2020.

Det skal bemærkes, at projektet stort set vil tømme Uddannelsespuljen i år 2017 og 2018.

Udgifter	% fordeling	Kr.
1. Løn til medarbejdere på projektet	70	2.033.000
2. Konsulentydelse	1	40.000
3. Evaluering (konsulentydelse eller løn)	3	90.000
4. Rejser, kost og logi (konsulenter)	14	413.000
5. Rejser, kost og logi (medarbejdere på projektet)	1	24.000
6. Kontormaterialer	0	0
7. Større anskaffelser, f.eks. edb, møbler mv.	0	0
8. Information (inkl. annoncer)	3	90.000
9. Ikke-refunderbar moms	0	0
10. Andet (skal specificeres)	7	201.000
11. Revision	1	4.000
12. Projektindtægter (produktion i aktiviteten)	0	0
I alt	100	2.895.000

Finansiering	% fordeling	Kr.
Regionale udviklingsmidler (denne ansøgning)	90	2.595.000
Anden finansiering (skal specificeres)	10	300.000
I alt	100	2.895.000

Se bilag 4 for yderligere specificering af udgifter.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 5: Ansøgning: Imarksættere, økozoner og lokale fødevarefællesskaber på Bornholm

Bilag

Ansøgning

Projektbeskrivelse

Interesseerklæringer

CV'er

Prokura

Vedtægter for LAG-Bornholm 2014-2020

Åbent punkt

5 Ansøgning: Imarksættere, økozoner og lokale fødevarefællesskaber på Bornholm

24.00.00Ø39-0173

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	5	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Foreningen LAG-Bornholm ansøger Bornholms Vækstforum om 200.000 kr. af de regionale udviklingsmidler (frie midler), til projekt "Imarksættere, økozoner og lokale fødevarefællesskaber på Bornholm".

Projektets formål er:

- at fremme resiliente og bæredygtige lokale fødevaresystemer, som skaber nye arbejdspladser, øger tilflytningen og bidrager til integration af nye landdistriktsborgere på Bornholm og
- at udvikle nye fællesskabsbaserede forretningsmodeller indenfor bæredygtig og mangfoldig fødevareproduktion med delt ejerskab og folkeligt engagement.

Af ansøgningen fremgår det, at de aktiviteter og indsatser, som skal iværksættes skal sikres koordineret med øvrige indsatser på fødevareområdet, således at de mange tiltag supplerer og komplementerer hinanden i et sammenhængende forløb.

Det samlede budget er 400.000 kr. og projektperioden er 1. nov. 2016 – 30. juni 2017. Der er tale om et flerårigt projekt, hvoraf der her ansøges om midler til at gennemføre 1. fase af projektet.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum indstiller til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, at ansøgningen fra LAG-Bornholm om 200.000 kr. af de regionale udviklingsmidler drøftes.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 5:

Vækstforum indstiller projektets fase 1 til godkendelse i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, med bemærkning om, at Vækstforum forbeholder sig retten til en separat vurdering af en evt. ansøgning til fase 2 og 3.

Sagsfremstilling

Ansøger beskriver, at projektets overordnede formål er, at fremme resiliente og bæredygtige lokale fødevarer-systemer, som skaber nye arbejdspladser, øger tilflytningen og bidrager til integration af nye borgere på Bornholm. Ved at tiltrække nye bæredygtige fødevarer-producenter til Bornholm (Imarksættere) og skabe en stærk bro mellem lokale små-skala producenter og lokale aftagere styrkes lokaløkonomien, der opnås en højere grad af selvforsyning og der bliver skabt nye lokale fødevarer-fællesskaber.

Målet er, at udvikle nye fællesskabsbaserede forretningsmodeller inden for bæredygtig og mangfoldig fødevarerproduktion med delt ejerskab og folkeligt engagement.

Det fysiske afsæt for projektet vil være området i og omkring Gudhjem og det regionale madkulturhus på Melstedgaard, hvor der arbejdes for at etablere en økologisk jordzone med Start-Op-Marker for Imarksættere. Endvidere ydes en indsats for at matche nye fødevareriværksættere med andre dyrkningsarealer og landbrug på Bornholm.

Aktiviteter

Dette projekt består af seks indsatsområder:

1. Projektopstart,
2. Kommunikation, videndeling og PR,
3. Start-Op-Marker,
4. Imarksættere,
5. Interessentinddragelse og
6. Viden, forskning og innovation

Med udgangspunkt i hovedleverancer for hvert af indsatsområderne samt dertilhørende milepæle, er der udviklet en række hovedaktiviteter.

Se bilag 2 – Projektbeskrivelse: Ansøgers bilag 1 (Milepælsplan) og 2 (Tids- og aktivitetsplan) for en beskrivelse af aktiviteterne i projektets første fase samt afsnit 4 (også i ansøgers projektbeskrivelse).

Projektets forløber frem til 30. juni 2017. Tids- og aktivitetsplan samt milepælsplan er vedlagt som bilag (bilag 2). Se i øvrigt Projektets faser og delmål i bilag 2, for en beskrivelse af det samlede projekts faser og delmål.

Dette projekt er blot første fase af i alt tre faser. Denne første fase er indledende og skaber forudsætningen for de to følgende faser, der er igangsættende og merværdiskabende i forhold til en egentlig produktion af afgrøder. Det er således også i disse efterfølgende faser, at der vil opstå en målbar effekt i forhold til Vækstforums erhvervsstrategiske målsætninger om flere jobs og øget værdiskabelse.

Umiddelbare resultater

Ansøger forventer, at der i projektperiodens første fase vil blive produceret:

- En hjemmeside, der fungerer som en art "Langbrugs-Airbnb", som formidler kontakter mellem ledig kapacitet og de nye bæredygtige fødevarerproducenter - "imarksætterne" – med mulighed for annoncering af ledig jord, tilbud om leje og deling af maskiner og adgang til lejeboliger.
- En "køreplan" for etablering af en multifunktionel økozone, hvor mulighederne for supplerende indtægter fra f.eks. agroturisme, naturpleje eller formidlingsaktiviteter udfoldes.
- En beskrivelse af økonomisk bæredygtige og fællesskabsbaserede forretningsmodeller, udviklet i samskabelse med borgere, professionelle aftagere og andre interessenter.

- En skitse for inkubator- og iværksætterprogram, udviklet i samarbejde med relevante aktører på Bornholm og med udgangspunkt i imarksætternes verificerede behov og ønsker.
- En formel organisering af borgergrupper, som vil bidrage til realisering af projektets efterfølgende faser.

Ansøger forventer endvidere positiv tilkendegivelse fra 3-6 potentielle imarksætter-projekter om at prøve konceptet af.

Forventet effekt

Ansøger forventer, at der *som følge* af det samlede projekt (alle tre faser) vil blive:

- Etableret minimum fem nye imarksætter-projekter på Bornholm
- Skabt en mere mangfoldig fødevarereproduktion med lokalt aftryk
- De lokale fællesskabsstøttede fødevarer-systemer og deleøkonomiske forretningsmodeller er fremmet
- Skabt en højere grad af lokal fødevarer-sikkerhed og selvforsyning
- Etableret en stærkere lokaløkonomi på Bornholm
- Tilknyttet en ph.d.-studerende og forskere til projektet, evt. via et fødevarer-universitet
- Evt. tilknyttet flygtninge og udsatte ledige til projektet
- En mere grøn bevidsthed på Bornholm og i resten af landet
- Styrket branding af Bright Green Island og Bornholm som bæredygtig og innovativ fødevarer-ø

Organisering

Der nedsættes en projektorganisation bestående af LAG-Bornholm, som er projektejer og projektleder på projektets første fase samt en følgegruppe med udvalgte repræsentanter fra partnerorganisationer. Se venligst afsnit 9 i den vedlagte projektbeskrivelse samt bilag 4: Organisationsdiagram (Begge i bilag 2 til denne dagsorden).

Som et gennemgående element i projektet, vil der løbende blive koordineret og samkørt med eksisterende aktiviteter indenfor fødevarer-klyngen på Bornholm med henblik på at opnå størst mulig synergi og undgå utilsigtede overlap imellem aktiviteterne.

Datoer for arrangementer vil blive koordineret med øvrige arrangementer under Gaarden og Bornholms Landbrug, ligesom markedsføringsindsatsen vil blive koordineret.

Særligt vil projektet søge at opnå en stærk sammenhæng og understøtte planerne om etablering af et evt. kommende bornholmsk fødevarer-universitet.

Der er pt. interesseerklæringer fra Business Center Bornholm, Center for Regional- og Turismeforskning, Gourmet Bornholm, Gaarden, Bornholms Landbrug, BRK, Gudhjem By og Mindeforening og Væksthus Hovedstadsregionen. (bilag 3 – Interesseerklæringer).

Disse aktører forventes at være partnere i projektet.

Vurdering

Projekts målsætning om at skabe nye arbejdspladser inden for lokalt producerede fødevarer placerer sig inden for erhvervsudviklingsstrategiens indsatsområder. Projektet vil særligt fokusere på iværksættersegmentet som ligeledes er inden for rammen af Vækstforums strategi.

Selvom ansøgers forventede effekter af dette projekt (nedenfor) ikke er identiske med Vækstforums målsætninger, skønnes disse dog alligevel at være forenelige. Det skal dog nævnes, at flere af de forventede effekter i praksis er vanskelige at måle.

Dette projekt er første fase af i alt tre faser. Denne første fase er indledende og skaber forudsætningen for de to følgende faser, der er igangsættende og merværdiskabende i forhold til en egentlig produktion af afgrøder. Det er således også i disse faser, at der vil opstå en målbar effekt i forhold til Vækstforums erhvervsstrategiske målsætninger om flere jobs og øget værdiskabelse.

Spørgsmålet er således, om Vækstforum ønsker at medfinansiere dette indledende projekt, eller opfordre ansøger til at arbejde videre med de indledende faser for egen regning, for derefter at ansøge om medfinansiering til et projekt, hvori de ønskede effekter i bogstaveligt forstand "høstes".

Det er imidlertid Vækstforumsekretariatets vurdering, at der er en generel opbakning til projektet blandt de forskellige aktører i den bornholmske fødevarerklynge, herunder ikke mindst fra de primære nøglepartnere; Gourmet Bornholm- en del af regional madkultur og Bornholms Landbrug. Samtidigt er det sekretariatets vurdering, at ansøger er fuldt ud indstillet på, at sikre optimal koordinering med allerede iværksatte aktiviteter på området, således at de mange tiltag supplerer og komplementerer hinanden.

Endelig vurderes det, at selvom der er tale om et projekt med fokus på små skala produktion, så vil man ved at pulje de mange små produktioner kunne genere en samlet set større volumen frugt og grønt på øen. Etableres der blandt de små grøntprocenter et afsætningsfælleskab (et såkaldt "fødevarer-hub"), vil man kunne øge den samlede mængde afgrøder, hvorved man vil man kunne øge forsyningsikkerheden i mødet med større kunder, eksempelvis i detailhandlen eller udenøs.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt ansøgningen godkendes, vil det betyde et træk på 200.000 kr. af de regionale udviklingsmidler.

Der er ansøgt om 200.000 kr. fra Landdistriktspuljen til forsøgsprojekter. Hvis projektet tildeles midler fra Landdistriktspuljen, reduceres beløbet, der er ansøgt om hos Vækstforum, svarende til det beløb, som tildeles af Landdistriktspuljen. LAG-Bornholms bestyrelse har indstillet projektet positivt. Det er alene en legalitetskontrol fra Erhvervsstyrelsen, der står tilbage. Et evt. tilsagn vil blive betinget af, at der opnås endeligt tilsagn fra Erhvervsstyrelsen under LAG-ordningen.

UDGIFTER	%-fordeling	Kr.
Løn til medarbejdere på projektet	75	301.350
Konsulentydelse	4	16.000
Evaluering (konsulentydelse eller løn)	2	8.400
Rejser, kost og logi (medarbejdere på projektet)	4	15.000
Kontormaterialer	1	2.000
Information (inkl. annoncer)	7	27.250
Andet	5	20.000
I alt	100	400.000

FINANSIERING		
Regionale udviklingsmidler (denne ansøgning)	50	200.000
LAG-Bornholm	50	200.000
I alt	100	400.000

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

Punkt 6: Ansøgning: Urkraftsfestival 2017-2019

Bilag

Ansøgning

Ekstrakt af projektbeskrivelsen

Projektbeskrivelse

Beskrivelse af festivalområdet

Budget

Brev fra Kulturministeren

Bestyrelsen - CV

Urkraft-Skitse

Samarbejds-Erklæring

Åbent punkt

6 Ansøgning: Urkraftfestival 2017-2019

24.05.10Ø39-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	6	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Foreningen Urkraftfestival.dk ansøger om 600.000 kr. i tilskud til udvikling og gennemførelse af en Urkraftfestival på Bornholm i 2017, 2018 og 2019 i forbindelse med sommersolhverv i juni. Budgettet er ca. 4,8 mio. kr. Heraf ventes 1,6 mio. kr. (33 procent) finansieret af festivaldeltagerne. Det resterende beløb ventes finansieret af fonde.

Ansøger forventer, at festivallen vil tiltrække 7.500 besøgende – heraf halvdelen tilrejsende fra Danmark, Norden og Europa. Der forventes et standard døgnforbrug på 800 kr./pr. døgn for tilrejsende. Dvs. en øget omsætning på ca. 9 mio. kr. for alle tre år.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum indstiller til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, at ansøgningen fra Foreningen Urkraftfestival.dk om 600.000 kr. for perioden 2017-2019 drøftes.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 6:

Vækstforum indstiller ansøgningen til afslag i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.

Sagsfremstilling

Med udgangspunkt i urgamle danske og nordiske musiske og folkelige traditioner, ønsker ansøger at inspirere, udvikle og skabe nærvær og urkraftige oplevelser ved at inddrage aktører og deltagere.

Gennem fortællinger og musik og ved at inddrage naturens og menneskelige ressourcer vil festivallen tilbyde deltagerne at genfinde rødderne i et ellers udfordret liv, hvor især de digitale medier – iflg. ansøger – er med til at efterlade især yngre mennesker i en fysisk ensomhed grundet sociale medier.

Ansøger anfører, at hvis vores samfund skal blive bedre at leve i og vores liv mere meningsfyldt, er det vigtigt at kunne forstå sig selv og sine omgivelser. Og ved bedre at kende og kunne bruge/udnytte sine egne og naturens kræfter, vil vi være bedre i stand til at værne om os selv, vores medmennesker og vores natur. Projektet bygger på den præmis, at vi langsomt er ved at glemme vores egne evner og ressourcer, og at det derfor er vigtigt, at

nogen sætter spot på de menneskelige ressourcer fremfor digital udvikling, teknologi, effektivitet og rationaler.

I løbet af festivallens fire dage vil professionelle kunstnere og traditionsbærere sammen med gæsterne synge, danse, fortælle og udføre folkelige ritualer og traditioner.

I flg. ansøger er projektets målgruppe alle med interesse i den fælles nordiske og europæiske folkekultur samt mennesker med interesse i at bevare og beskytte vores natur og dennes resurser - herunder også de menneskelige resurser. Det være sig unge såvel som gamle fra hele Europa. Men projektet har særligt fokus på de unge - som er den målgruppe, der i fremtiden skal bringe vores mange traditioner og ritualer videre til de næste generationer.

Aktiviteter

Projektet består af to dele: Urkraftfestivalen på Bornholm og UrkraftKaravanen i det øvrige Danmark.

Urkraftfestivalen på Christianshøj / Bornholm

Christianshøj - Markedsplads for "folkefesten" med boder for instrumentmagere, kunsthåndværkere, økologiske og helsebringende producenter. På markedspladsen vil der desuden være en stor dansebane og åben scene hvor folkemusikere og folkedansere frit kan skrive sig på en spilleliste.

Kyllingemoderen - Nærværende koncerter, fortællearrangementer og workshops.

Jomfrubjerget - Scene for optræden af kunstnere hvor naturen og urkraftens medvirken er det vigtigste element. (F.eks. eskimoisk trommedans, strubesang, joiken, samt naturinstrumenter).

Koldekilde - Mindre arrangementer med fortællinger, teater, musik. Arrangeres for små grupper med udspring fra Christianshøj.

Teltpladsen ved Åremyr - Shamanistiske ritualer m.m. afviklet som workshops for mindre grupper.

Plantørhuset ved Rømersminde - Mindre arrangementer med fortællinger, teater, musik. Arrangeres for små grupper med udspring fra Christianshøj.

UrkraftKaravanen / øvrige Danmark

UrkraftFestivalen på Bornholm bakkes op af en landsomfattende UrkraftKaravane, der hvert forår besøger 3 udvalgte byer i Danmark. UrkraftKaravanen er en præsentation af festivalens temaer og en appetitvækker til årets festival på Bornholm, og dermed også en unik eksponering af selve øen Bornholm. Karavanen befolkes med musikere, fortællere, dansere og udvalgte videnspersoner, der vil inspirere med koncerter og workshops. Karavanen planlægges og gennemføres i et tæt samarbejde med lokale aktører og foreninger.

Organisation

Pt. bakkes projektet op af følgende partnere: - Naturstyrelsen Bornholm, Wonderfestiwall, Bornholmtours, Destination Bornholm, Bornholms Middelaldercenter, Bornholms Folkemusiklaug, Bornholms Dramaskole, Christianshøj Kroen, Trup Ting Tang og Event Bornholm.

Samarbejdspartnernes bidrag vil primært bestå af arbejdskraft og markedsføring.

Økonomi

UDGIFTER	%-fordeling	Kr.
Løn til medarbejdere på projektet	35	1.700.000
Rejser, kost og logi (medarbejdere på projektet)	2	72.000
Information (inkl. annoncer)	3	144.000
Andet (Se bilag 4)	59	2.821.493
Revision	1	60.000
I ALT	100	4.797.493

INDTÆGTER	%-fordeling	Kr.
Regionale udviklingsmidler (denne ansøgning)	12,5	600.000
Anden finansiering	53,5	2.557.093
Projektindtægter	34,0	1.640.400
I ALT	100	4.797.493

Mht. anden finansiering: Der er pt. ansøgt forskellige private fonde: Nordea Fonden, Nordisk Kulturfond, Augustinusfonden, Sparekassen Bornholms Fond, Brdr. Larsen Legat, Bornholms Brand, Augustinus Fond m.fl. BRK - herunder puljer og råd vil også blive ansøgt
Pt. er der ikke bevilliget penge til projektet.

Vurdering

Det er Vækstforumsekretariatets vurdering, at ansøgningen på visse områder ligger inden for Erhvervsstrategiens målsætninger om vækst i omsætning og jobskabelse i den bornholmske turistbranche. På andre områder falder den ved siden af.

Festivalen henvender sig til et relativt smalt og ungt publikum, og festivalens aktiviteter er afgrænset til området i og omkring Christianshøj i Almindingen, hvor købemulighederne selvsagt er begrænsede. Derfor er det forventede døgnforbrug på 800 kr. pr. gæst – som er et normalt gennemsnit af danske og udenlandske turisternes døgnforbrug – svært at forestille sig.

Ansøger fremfører dog også, at dette ikke er målet alene, men at budskabet og formidlingen kommer før volumen og økonomi.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt ansøgningen godkendes vil det betyde et træk på de regionale udviklingsmidler på 600.000 kr. fordelt på tre år.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Punkt 7: Ansøgning: Bright Green Island revitalisering

Bilag

Bright Green Island Revitalisering - Ansøgning

Interesetilkendegivelser

Projektskitse og organisationsudkast

Aktivitets og milepælsplan

Bright Green Island Revitalisering - Budget

Åbent punkt

7 Ansøgning: Bright Green Island revitalisering

24.00.00Ø39-0177

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	7	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Bornholms Regionskommune/ Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse ansøger om 1.370.000 kr. af de regionale udviklingsmidler til et netværksskabende projekt, der skal revitalisere "Bright Green Island visionen" henimod en bredere bæredygtighedsdefinition.

Iflg. ansøger, er projektets overordnede og langsigtede formål, "at understøtte udviklingen af Bornholm som et resilient, bæredygtigt og selvforsynende samfund". Den udvikling skal iflg. ansøger "sikre øens overlevelse for de kommende generationer både økonomisk, klima- og miljømæssigt og i kraft af en stærk social sammenhængskraft".

Konkret vil projektet i flg. ansøger bl.a. medføre a) en øget andel af virksomheder, der har en grøn forretningsplan, b) min. 8 nye samarbejder med betydning for erhvervsudvikling og/eller tilflytning og c) *forudsætning* for etablering af min. 10 nye arbejdspladser.

Projektperioden er 2016-2019, det samlede budget er på 3.050.000 kr.

Kommunalbestyrelsen bidrager med 1,5 mio. kr., BRK bidrager med timer for 30.000 kr. og private virksomheder med 150.000 kr.

Projektet vil arbejde med en fundraising-strategi, der skal sikre yderligere finansiering til en række nye delprojekter, som direkte udløbere projektet.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum indstiller ansøgningen til godkendelse i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, og
- at projektet midtvejsevalueres af COWI under den rammeaftale, der er indgået med de regionale vækstfora. Alternativt at projektet afrapporterer løbende overfor Vækstforum.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 7:

Vækstforum indstiller ansøgningen til godkendelse i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget. René Danielsson kan ikke medvirke i godkendelsen.

Sagsfremstilling

Projektet tager afsæt i Bright Green Island, der har været Bornholms brandings- og bæredygtighedsstrategi siden 2007, og vil sætte "skub i udviklingen og udbrede bæredygtighedsstrategien til at omfatte flere områder af det bornholmske erhvervsliv og samfund i øvrigt. Strategiområderne skal udvides med et socialt bæredygtighedselement.

Revitaliseringen vil tage afsæt i de tidligere Bright Green Island-strategier og projekter som fx Ecogrid, Food and Energy Tours og Green Solution House der tilsammen har sat øen på "landkortet indenfor bæredygtighed både nationalt og internationalt".

I dag er der i flg. ansøger fortsat interesse for grøn omstilling i produktionen hos et bredt udvalg af bornholmske erhvervsvirksomheder, blandt andet fordi effektiv anvendelse af energi og ressourcer både minimerer miljøbelastningen og samtidig er blevet et konkurrenceparameter, som kan ses direkte på bundlinjen. Aktører som Victor Vask, Bornholms Energi og Forsyning, Gourmet Bornholm, Bornholms Landbrug, Destination Bornholm og BCB har således tilkendegivet interesse for en revitalisering af Bright Green Island. (Se bilag 2, Interessetilkendegivelser).

Tidligere var Bright Green Island-strategien forankret i Business Center Bornholm, mens den i dag – på baggrund af en evaluering af BCB for Vækstforum i 2014 – er overdraget til Bornholms Regionskommune, Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse.

Pt. er der dog ingen dedikeret tovholderfunktion, der varetager arbejdet med forankring og implementering. BRK er ansøger og vil fungere som "kontaktpunkt og vidensopbygningssted". Der skal ansættes én eller flere projektmedarbejdere, der skal mobilisere, facilitere og undersøge udviklingspotentialer. Derudover vil projektmedarbejderen stimulere til fælles kommunikation af strategien. De konkrete tiltag under projektet vil blive udbudt som tilbud til interesserede virksomheder, borgere mv. og dermed bygge på interesser fra de aktører, der ønsker at tage aktiv del i denne udvikling.

Målgrupper

Projektet henvender sig til følgende målgrupper:

- Bornholmsk erhvervsliv, foreninger og institutioner, herunder også potentielle nye erhverv på øen.
- Bornholmske forbrugere, befolkning, herunder også rettet mod potentielle tilflyttere.
- Bornholms Regionskommune service- og administrationsenheder.
- Nationale og internationale samarbejdspartnere.

Organisering

Projektet er forankret i Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse, Bornholms Regionskommune. Projektorganisationen skal dog udvikles, så der sikres forankring såvel indadtil i Bornholms Regionskommunes organisation, som udadtil blandt de centrale aktører inden for erhvervsudvikling, samfundsudvikling og bæredygtighed på Bornholm.

Ansøger forventer, at der vil blive behov for flere delprojekter, hvoraf nogle vil ligge uden for regionskommunens organisation. Kommunens rolle bliver først og fremmest at "kultivere, mobilisere og facilitere netværk og offentlige-private partnerskaber i deres virkeliggørelse af Bright Green Island".

Aktiviteter

2016

- Mapping/screening af hidtidige BGI tiltag og nøgleaktører (wp1,5,6/okt.16)

- Interessentanalyse og -møder (wp1,5,6,7/okt16)
- Etablering af organisation (wp2/nov16)
- Nulpunktsmåling survey (wp1,4/nov16)
- Kommunikations- og PR-strategi, 1. udkast (wp4/nov16)
- 1. årlige handleplan for mobiliseringstiltag og -indsatser (netværksmøder, prioriteret facilitering, events, mv.), herunder udarbejdelse af koncept for dialogramme (wp5,6/nov16)
- Relancere hjemmeside: Fokus på vision, videndeling, fakta, netværkskontakter (wp4/nov16)
- Evt. kick off, inddragende, formidlende, inspirerende event: f.eks. Bæredygtig jul (wp4/dec16)

2017

- 2. årlige handleplan for mobiliseringstiltag og -indsatser (netværksmøder, prioriteret facilitering, events mv.), på baggrund af første række af netværks og dialogmøder (wp5,6,7/feb17)
- Kommunikations- og PR-strategi, revideret (wp4/feb17)
- Relancere Facebook: fokus på eventformidling, løbende nyheder, statusopdateringer (wp4/marts17)
- Mobiliserende og netværksskabende event, optakt til visions-sejlads: f.eks. event på Folkemødet 2017 (wp2,4,5,6/jun17)
- Visions-sejlads 2.0. (wp2,3,5,6,7/sept17)
- Udgive ny visions-, strategi- og handleplan: Evt. på Bæredygtig jul event (wp2,4/dec17)

2018

- 3. årlige handleplan for mobiliseringstiltag og -indsatser (netværksmøder, prioriteret facilitering, events, mv.) (wp5,6,7/feb18)
- Kommunikations- og PR-strategi, revideret (wp4/feb18)
- Evt. lancere nyhedsbrev: Fokus på nyheder, events, tips og tricks (wp4/feb18)
- Mobilisering til visionen og strategien med intern og ekstern partnerkreds, borgere mv.: f.eks. events på Folkemødet 2018, herunder evt. bidrage til/etablere sustainability event/festival (wp4,5,6,7/jun18) (afhænger af yderligere finansiering)
- Midtvejsevaluering af projektets mål, strategi og handleplan, herunder synliggørelse af min. 5 nye samarbejder og/eller indsatser under BGI (wp1,2/nov18)

2019

- 4. årlige handleplan for mobiliseringstiltag- og indsats (netværksmøder, prioriteret facilitering, events mv.) (wp4,5,6,7/feb18)
- Kommunikations- og PR-strategi, revideret (wp3/feb19)
- Events/sustainability festival (wp2,4,5,6,7/jun19) (afhænger af yderligere finansiering)
- Evalueringssurvey (wp2,4/sept19)
- Afdække fremtidig model for forankring og styrkelse af Bright Green Island (wp1,2,7/okt19)
- Evalueringsrapport, herunder synliggørelsen af min. 8 nye samarbejder og/eller indsats under BGI (wp1,2,4/okt19)

Aktivitets- og milepælsplan for perioden er vedlagt (bilag 4, Aktivitets-og tidsplan)

Umiddelbare aktivitetsmål for processen

Ved projektets afslutning er det ansøgers forventning, at følgende resultater vil være opnået:

- a) Der er iværksat min. 2 årlige aktiviteter, events og/eller nye traditioner, der har vækstpotentiale for turisme og detailhandel
- b) Bright Green Island har været omtalt i udenøns medier min. 10 gange
- c) Det er afdækket, hvorvidt Bright Green Island kan/skal certificeres som et varemærke
- d) Potentialet for Bornholm som Bright Green test-ø inden for projektperioden er afdækket
- e) Der er søgt ekstern medfinansiering til min. 3 delprojekter/aktiviteter under Bright Green Island strategien
- f) Der er udarbejdet en revitaliseret strategi for BGI med konkrete mål for hvordan Bright Green Island skal bidrage til øget selvforsyning, jobskabelse og bæredygtighed.
- g) Der er udarbejdet konkrete handleplaner målrettet erhvervet, borgere, kommune.
- h) Der er etableret en styrket kommunikation omkring Bright Green Island, der skaber overblik over strategi og mål, igangværende og afsluttede aktiviteter, nøgleaktører og opnåede resultater.
- i) Der er i kommunen etableret et fysisk kontaktpunkt til koordinering- og facilitering af indsatser, formidling af kontakter, viden og resultater til gavn for erhvervsudvikling og tilflytning.
- j) Der er etableret en synlig kobling mellem Bright Green Island og tilflytningsstrategien.
- k) Der er udarbejdet en plan for forankring og finansiering af aktiviteter efter projektets ophør.

Mål for forankring, organisation og samarbejde

- l) Der er en øget andel af virksomheder og lokalbefolkning der identificerer sig med Bright Green Island (målt gennem survey, nulpunkts måling i nov. 2016 og gentaget i aug./sept.) 2019)
- m) Der er skabt bred forankring af visionen i det bornholmske samfund: Erhverv, foreninger, kommune, borgere
- n) Der er opbygget en koalition af bornholmske privatejede virksomheder (min. 5), der arbejder for at udbrede og forankre arbejdet med Bright Green Island

Mål for erhvervslivets konkurrenceevne

- o) Der er en øget andel af virksomheder, der har en grøn forretningsplan. (fx målt gennem survey)
- p) Der er iværksat min. 8 nye samarbejder med betydning for erhvervsudvikling og/eller tilflytning
- q) Der er skabt *forudsætning* for etablering af min. 10 nye arbejdspladser

Langsigtede effekter

Ifølge ansøger, skal revitaliseringen af Bright Green Island sikre, at det bornholmske samfund "i fremtiden fastholder og styrker sin position inden for innovativ udvikling og implementering af bæredygtige løsninger, hvilket igen vil understøtte Bornholms attraktivitet for vækst i erhvervsliv og befolkningstal".

En revitaliseret vision Bright Green Island, der er solidt forankret i befolkningen og erhvervet vil iflg. ansøger på sigt kunne:

- Skabe bedre globale konkurrencebetingelser
- Styrke øens brand og position som grøn bæredygtig erhvervs- og turismedestination
- øge øens resiliens/robusthed og dermed mindske samfundets sårbarhed overfor fremtidige ukendte globale samfundsændringer og udfordringer (klima, stigende priser på råvarer, migration osv.)
- Sikre en fortsat adgang til velfærd (fordeling af knappe naturressourcer)
- Skabe grundlag for, at naturen fortsat vil være en del af øens attraktionsværdi

- Skærpe øens profil, nationalt og internationalt
- Understøtte en fælles bornholmsk identitet, et fælles værdigrundlag, en fælles fortælling på tværs af branche, kommune og civilsamfund.

Vurdering

Iflg. ansøger er projektet i overensstemmelse med Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi, idet fastholdelsen og udviklingen af Bright Green Island som Bornholms brand for bæredygtighed er "en forudsætning for, at Bornholm kan udvikle sig som et attraktivt miljø for iværksætteri og bosætning."

Udvikling af bæredygtige løsninger, herunder udvikling af viden, produkter og strukturelle forhold mv. står i flg. ansøger "øverst på dagsordenen i det danske og internationale samfund". Det er derfor – iflg. ansøger – "yderst vigtigt, at Bornholm følger med denne udvikling". Ansøger anfører, at grøn omstilling er blevet et vigtigt konkurrenceparameter for virksomheder og har en direkte økonomisk effekt. Eksempler på dette er Victor Vask, Nord + Nord og lokale økologiske landmænd mv.

Erhvervsudviklingsstrategiens tre indsatsområder (produktions- og servicevirksomheder, turisme, fødevarer) er i flg. ansøger alle omfattet af arbejdet med at udvikle og mobilisere til Bright Green Island-strategien, herunder facilitering af nye samarbejder og netværk, inspiration til produktudvikling mv.

Jf. "Lov om erhvervsfremme" og Erhvervsudviklingsstrategien "Vilje til Vækst" er Vækstforums helt overordnede formål, at skabe flere jobs og økonomisk vækst i erhvervslivet. Det er således positivt, at der på nuværende tidspunkt, er interessetilkendegivelser fra repræsentanter for øens erhvervsliv om at deltage i dette projekt.

Det springende punkt er således, om projektaktiviteterne formår at realisere visionen om et samfund, der kan reducere sit CO₂-aftryk samtidig med, at skabe bedre forudsætninger for øget beskæftigelse og bæredygtige vækstmuligheder gennem civilsamfundets inddragelse og en grøn omstilling i erhvervet.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt ansøgningen godkendes, vil det medføre et træk på de regionale udviklingsmidler på 1.370.000 kr. i perioden 1. september 2016 – 31. august 2019.

UDGIFTER	%-fordeling	Kr.
Løn medarbejdere i alt	80,98	2.470.000
Konsulentydelse, ekstern	9,57	292.000
Rejse, kost og logi (konsulenter)	0,82	25.000
Rejse, kost og logi (medarbejdere på projektet)	2,30	70.000
Information, formidling, kommunikation, annoncering	0,85	26.000
Andet, i alt	5,15	157.000
Supportering af projekt, styregruppe og følgegruppe (mødeaktivitet)	0,39	12.000
Afholdelse af events/workshops/herunder visionsejlads (2 årlige arrangementer)	4,10	125.000
Bogføring og budgetadministration	0,66	20.000
Revision i alt	0,33	10.000
I alt	100,00	3.050.000

FINANSIERING	%-fordeling	Kr.
Regionale Udviklingsmidler	44,92	1.370.000
BRK medfinansiering timer (projektbidrag, fundraising, mv.)	0,98	30.000
Ekstern medfinansiering	4,92	150.000
BRK medfinansiering	49,18	1.500.000
I alt	100,00	3.050.000

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

Punkt 8: Perspektiverne for en "Oplevelsesfond" på Bornholm

Åbent punkt

8 Perspektiverne for en "Oplevelsesfond" på Bornholm

24.10.00G01-0163

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	8	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum

Resumé

På Vækstforums møde d. 30. maj, var der ønske om at undersøge muligheden for og perspektiverne i at etablere en bornholmsk oplevelsesfond efter inspiration fra det vækstorienterede triple helix partnerskab, Odense&Co. Oplægget her skal danne baggrund for en drøftelse af mulig økonomi, opgaver og rolle for en sådan fond på Bornholm.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum drøfter det foreliggende oplæg, og at der udarbejdes en mere omfattende analyse af de organisatoriske og fundingsmæssige perspektiver for oprettelsen af en oplevelsesfond på Bornholm. I analysen bør medtages juridisk konsulentbistand, ligesom erfaringer fra øvrige regioner bør tages i betragtning.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 8:

Vækstforum drøfter oplægget og nyt oplæg fremlægges ved kommende møde.

Fokuspunkter: en definition af fondens formål (oplevelse versus eventfond, udviklingsmotor), samspillet med andre lokale aktører samt økonomi.

Sagsfremstilling

Odense&Co. er et netværk med et stort budget til vækstrettede initiativer

Odense&Co. er et partnerskab efter triple helix-modellen, der har til formål at understøtte væksten i Odense gennem en stor satsning på tre områder: Oplevelsesøkonomi (events), tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft og iværksætter. Bestyrelsen består af centrale personer fra byens erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner og Odense kommune. I forbindelse med oprettelsen af Odense&Co, er der sket en omprioritering af de eksisterende vækstmidler, så netværket nu har indflydelse på investeringen af 100 mio. kr. om året frem til 2020. Odense&Cos bestyrelse fungerer altså som sparringspartnere for politikerne i Odense, når det gælder den strategiske anvendelse af vækstmidler. Dermed fungerer de sammenligneligt med de regionale vækstfora, blot på kommuneniveau.

Læs mere på [Odense&Cos hjemmeside](#)

Events i Odense&Co.

Udvikling af både eksisterende og nye events er et af netværkets tre satsningsområder. Som eksempler kan nævnes kulturelle arrangementer som musikfestivalen Tinderbox, men også events, der dækker temaer, som er relevante for vækststrategien i Odense / Region Syd, f.eks. foredrag af eksperter i robotteknologi, inspiration til opstart af virksomheder, forretningsudvikling mv.

Økonomien i en oplevelsesfond på Bornholm

Hvis Bornholm lader sig inspirere af Odense&Co mht. en fælles satsning på events, bliver det nødvendigt at se på økonomien bag. Her kan Folkemødet virke som dynamo, i det etableringen af Foreningen Folkemødet og den udvikling af forretningsmodellen, der følger med, kan frigøre nogle midler til brug for en oplevelsesfond. Den præcise økonomiske model for en fælles bornholmsk oplevelsesfond kræver mere research, men det er værd at bemærke, at Wonderfestiwall allerede donerer mindre beløb til idræts- og kulturlivet og i kraft af sin position som ny attraktiv event på Bornholm med fordel kan inddrages i overvejelserne. Vækstforums kulturpulje på 500.000 kr. om året og Bornholms Regionskommunes pulje til kulturelle arrangementer kan også lægges ind i fonden.

Det er samtidig en forudsætning, at Vækstforums formandskab går aktivt ind i arbejdet i dialogen med virksomhederne og de aktører som skal betale ind til fonden i det det må forventes, at det vil koste ressourcer at etablere og definere fonden. Der er ikke for nærværende tilstrækkelige administrative ressourcer i kommunen til at gennemføre en sådan indsats.

Sekretariat til løsning af fælles opgaver

Det bør undersøges, om der med fordel kan etableres et sekretariat i den bornholmske oplevelsesfond, som kan samle, koordinere og udvikle events på øen. Der har tidligere været tale om at lave et netværk på tværs af eksisterende events som Folkemødet, Wonderfestiwall og andre. Nogle af midlerne kan f.eks. bruges til at etablere et mindre sekretariat i fonden med flg. opgaver:

- Agere eventkontor, som kan kvalificere ideer til events samt udvikle og professionalisere de allerede eksisterende som Snogebæk Havnefest, Allinge Jazzfestival mv.
- Oprette en fælles grejbank, hvor materiale som scener, kabler og andet kan samles, deponeres og lånes ud
- Koordinere samarbejdet om markedsføring mellem bornholmske events
- Støtte eventmagerne i at søge kommunen om byggetilladelse ved opsætning af telte mv.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 9: Udpegning af Vækstforummedlem til Business Center Bornholms bestyrelse

Åbent punkt

9 Udpegning af Vækstforummedlem til Business Center Bornholms bestyrelse

24.10.00A30-0010

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	9	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum beslutter

Resumé

Det fremgår af vedtægterne for Business Center Bornholm (BCB), at Bornholms Vækstforum skal udpege et medlem til BCB's bestyrelse.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum genudpeger Jane Wickmann til bestyrelsen for Business Center Bornholm.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 9:

Godkendt.

Sagsfremstilling

BCB's bestyrelsesmedlemmer vælges for to år ad gangen.

Borholms Vækstforum er i øjeblikket repræsenteret i BCB's bestyrelse ved Jane Wickmann, der samtidig har indgået i BCB's forretningsudvalg.

Det er nu tid til nyudpegning. BCB ønsker, at Jane Wickmann genudpeges, hvilket Jane Wickmann er positiv overfor.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 10: Regionalt Vækstpartnerskabsaftale 2016-2017 mellem regeringen og Bornholms Vækstforum

Bilag

Vækstplan for Bornholm 2014

Åbent punkt

10 Status på den regionale vækstpartnerskabsaftale 2014-2015 og forslag til nye indsatsområder

00.01.00P27-0670

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	10	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum beslutter
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til efterretning

Resumé

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum drøfter status på nuværende vækstpartnerskabsaftale, 2014-2015
- at Bornholms Vækstforum drøfter og prioriterer forslag til kommende vækstpartnerskabsaftale, 2016-2017

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 10:

Vækstforum tager status til efterretning og prioriterede følgende indsatser i kommende vækstpartnerskabsaftale: kvalificeret arbejdskraft, uddannelse, samarbejde med forsknings- og vidensinstitutioner, billige boliger, grønne initiativer, produktivitet og ny teknologi.

Sagsfremstilling

Status på initiativerne i den nuværende vækstpartnerskabsaftale, 2014-2015

Den overordnede ambition med den nuværende aftale om vækstplan for Bornholm var at skabe grundlag for etablering af 200 nye arbejdspladser på øen.

Med vækstplanen skulle gennemføres og videreføres en række indsatser inden for fem hovedområder:

1. Ny vækst i fødevareerhvervet på Bornholm
2. Krydstogturisme og maritime services
3. Billigere færgebetjening af Bornholms Regionskommune
4. Adgang til kvalificeret arbejdskraft og gode uddannelsesmuligheder
5. Virksomheden i centrum- en styrket erhvervsfremmeindsats

Det går godt på Bornholm, og de fleste af vækstplanens initiativer er gennemførte og vellykkede grundet i et godt samspil med stat og styrelser; herunder i særdeleshed med Trafik-, Erhvervs- og Vækst-, Uddannelse- og Forskning-, og Forsvar- og Skatteministeriet.

Af helt nye tal fra Danmarks Statistik viser, at 202 flere er kommet i beskæftigelse inden for det sidste år, hvorved målsætningen om 200 nye arbejdspladser i perioden er indfriet:

Fremgang i beskæftigelsen i hele Danmark			
	Samlet beskæftigelse 2. kv. i år	Ændring det sidste år	Ændring siden 2008
Fuldtidsansatte lønmodtagere			
Hele landet	2.203.084	37.779	-75.108
Region Hovedstaden	806.625	18.901	19.342
Landsdel Byen København	370.987	8.626	22.187
Landsdel Københavns omegn	287.616	8.590	8.963
Region Midtjylland	484.041	6.761	-24.204
Landsdel Østjylland	317.031	5.557	-7.048
Region Syddanmark	444.234	5.049	-37.148
Region Nordjylland	212.356	3.688	-12.766
Landsdel Nordjylland	212.356	3.688	-12.766
Region Sjælland	245.199	3.301	-22.168
Landsdel Sydjylland	283.005	3.223	-21.881
Landsdel Østsjælland	77.436	2.048	-1.750
Landsdel Fyn	161.230	1.827	-15.267
Landsdel Nordsjælland	135.386	1.484	-10.227
Landsdel Vest- og Sydsjælland	167.763	1.253	-20.418
Landsdel Vestjylland	167.010	1.204	-17.157
Landsdel Bornholm	12.637	202	-1.580

Kilde: Danmarks Statistik

Tilsvarende ses en tydelig stigning i antallet af jobåbninger på Bornholm ved antallet af opslag på jobnet.dk de sidste par år: I 2014 blev der fra januar til august opslået 550 stillinger. I januar til august 2015 var antallet af opslag vokset til 650 stillinger. I samme periode i 2016 er optalt i alt 920 stillingsopslag på Jobnet.dk.

Idet følgende gives status på Vækstplanens initiativer indenfor de 5 hovedområder.

1. Ny vækst i fødevareerhvervet på Bornholm

1.1 Modernisering af slagteriproduktionen på Bornholm

Det fremgår af Vækstplanen, at der skal skabes bedre rammer for svineproduktionen på øen.

Som led i moderniseringen og udviklingen af slagteriproduktionen på Bornholm fremsatte regeringen i oktober 2014 Lov om medarbejderinvesteringsselskaber, der satte rammerne for et nyt medarbejderinvesteringsselskab på slagteriet i Rønne. Med denne aftale mellem DI og NNF blev slagterimedarbejderne medejere i investeringsselskabet. Som del i udviklingspakken for slagteriet har regeringen givet tilsagn om op til 1 mio. kr. årligt i fem år til investeringer, der kan understøtte en rentabel produktion, samt reserveret ca. 200.000 årligt i aftaleperioden til kompetenceudviklingsprojekter for slagteriets medarbejdere.

Som følge heraf er netop etableret et nyt kølerum på slagteriet i Rønne. Fra Bornholms Regionskommune skal lyde en opfordring til, at man fra centralt hold iværksættes en evaluering af medarbejdernes indflydelse i selskabet og Danish Crowns brug af kompetenceudvikling.

En opdatering af omregningsfaktoren for dyreenheder har bidraget til at understøtte slagteriproduktionen på Bornholm og muliggjort et øget antal slagtesvin på øen. I slagteriåret 2015/2016 med opgørelse pr. 30. september var produktionen i staldene øget med 30.000 flere slagtesvin, svarende til i alt ca. 461.000 svin. De nuværende staldanlæg kan løfte produktionen til målsætningen på 500.000 slagtesvin i slagteriåret 2016/17. Udvidelse af den nuværende produktion er sket gennem renovering og nybygning af nye staldanlæg og ansættelse af yderligere 1 fuldtidssagsbehandlere.

Initiativet om at yde tilskud til landmænd på Bornholm, som afhjælper ekstraomkostninger til fx fragt af slagtedy, foder, afgrøder og gødning til bornholmske landmænd, er implementeret ved, at Bornholm er blevet omfattet af ø-støttere reglerne. Ø-støtten tildeles 58 småøer i Danmark. På Bornholm er ca. 20.000 ha omfattet af reglerne, hvor der udbetales et tillæg til grundbetalingen på 485 kr./ha i 2015, hvilket svarer til ca. 10. mill. kr.

Med regeringens beslutning om at muliggøre en hurtigere indfasning af spildevandsmodellen til gavn for de store vandforbrugende virksomheder, var der ved vækstplanens indgåelse udsigt til forbedrede vilkår for den bornholmske slagteriproduktion. Det er imidlertid endnu ikke lykkedes at indfase spildevandsmodellen på slagteriet i Rønne.

Bornholms Regionskommune er i godt samspil med Danish Crown og de to parter har indledt et nyt projektsamarbejde om integration af flygtninge på arbejdsmarkedet.

1.2 Partnerskab om udvikling, afsætning og markedsføring af kvalitetsfødevarer

Som følge af aftale om den nuværende Vækstplan blev afsat 5 mio. kr. til etablering af et partnerskab om udvikling, afsætning og markedsføring af kvalitetsfødevarer.

På denne baggrund blev i 2015 etableret et nyt partnerskab mellem Bornholms Regionskommune, Bornholms Landbrug og Gourmet Bornholm – en del af regional madkultur og indledt et 3,5 årigt samarbejde om projekt "Etablering af partnerskab for udvikling og afsætning af kvalitetsfødevarer på Bornholm" (projektperiode 01.01.2015 -30.06.2018).

Gennem etablering af et tværsektorielt partnerskab, er det målet at bidrage til 200 nye arbejdspladser frem mod år 2020; at styrke værdikæden fra jord til bord og fremme sammenhængskraften i udviklingen af kvalitetsfødevarer. Desuden skal projektet iværksætte aktiviteter, der understøtter de bornholmske fødevarerhververs kompetenceløft, styrker innovation og produktudvikling, øger muligheden for afsætning og eksport samt styrker de bornholmske fødevarerproducenters stærke markedsposition og varemærke gennem en strategisk markedsføring mod nye markeder.

Projektet har opstillet konkrete mål under følgende fem spor:

1. Øget kompetenceniveau i virksomhederne, herunder en øget professionalisering af erhvervet
2. Øget innovation og produktudvikling
3. Større afsætning og eksport
4. Styrket offensiv markedsføring
5. Styrket værdikæde fra jord til bord (producent, leverandør, forarbejdning, grossist og aftager)

Halvandet år inde i projektet er status:

Der er etableret et partnerskab mellem de tre nøgleaktører og partnerskabet repræsenteres i en bestyrelse af bestyrelsesformand for Gourmet Bornholm- en del af regional madkultur, bestyrelsesformand for Bornholms Landbrug og Bornholms borgmester. Tilsvarende er etableret et sekretariat med repræsentation af de tre parter. Der er kontinuerlig mødeaktivitet i både bestyrelse og sekretariat.

Gaarden – Bornholms regionale madkulturhus er idriftsat og tiltrækker nye iværksættere, etablerede virksomheder, såvel nye/flere turister.

I perioden fra 2014 til 2015 er antallet af gæster på Gaarden øget med 40%, svarende til 24.000 gæster i 2015.

Antallet af medlemmer af foreningen Gourmet Bornholm – en del af regional madkultur er øget med 30 % og i dag rummer foreningen 58 bornholmske producenter. Flere er på vej.

I løbet af de to sidste år har i alt 36 fødevareriværksættere enten som nye iværksættere eller som allerede etableret virksomhed indledt en ny proces til produktion/forarbejdning af fødevarer.

Fokusområde 1: Øget kompetenceniveau i virksomhederne, herunder en øget professionalisering af erhvervet

Med Center for Regional og Turisme forskning (CRT) som operatør er pr. 1. juli 2015 iværksat projekt "Viden og Vækst". Det er projektets formål at bidrage til øget professionalisering og kompetenceudvikling i erhvervet.

I projektet er gennemført mere end 40 besøg hos bornholmske fødevarerhvervs virksomheder og behovet for kompetenceløft er drøftet.

Der er gennemført en spørgeskemaanalyse blandt 60 fødevarerelaterede virksomheder for at afdække ønsker til kompetenceudvikling

Der er foreløbigt planlagt et kompetenceudviklingsforløb inden for strategisk ledelse (Vækst via Ledelse) med deltagelse af 4 fødevarerelaterede virksomheder.

I samarbejde med Bornholms Landbrug tilbydes særlige kontorpladser til fødevarereproducenter, som kan få gratis hjælp til de administrative opgaver. Der er desuden blevet ansat en iværksætterkonsulent ved Business Center Bornholm.

Fokusområde 2: Øget innovation og produktudvikling

Med Bornholms Landbrug som operatør er igangsat et regionalfondsprojekt til etablering af en tværsektoriel fødevarereklyngeorganisation, med det formål at skabe rammer for optimal videndeling, produktudvikling og innovation.

Under dette indsatsområde er på nuværende tidspunkt:

- Etableret et "produktinnovationsforum", til understøttelse af producenter, restauratører og detailhandel. Disse afvikles på ½ års basis.
- Udarbejdet et fælles Ydelseskatalog
- Igangsat et produktinnovationsforløb med ca. 30 nye fødevarer virksomheder, hvoraf 11 på nuværende tidspunkt formelt set indgår i regionalfondsprojektet
- Igangsat en kortlægning af "den bornholmske terroir"

Fokusområde 3: Større afsætning og eksport

Som led i Væksthus Hovedstadsregionens projekt "Bornholmske fødevarer og regional madkultur – klynge-samarbejde og fælles aktiviteter" (afsluttet august 2015) er iværksat tiltag til udvikling og styrkelse af afsætningen af produkter og salg i samarbejde med blandt andet FOOD (projekt "Bedre mad til turister" og "Local Cooking") samt deltagelse på FOOD festival i Århus. I et samarbejde med FOOD, har fokus i disse projekter været at løfte turisternes mad- og spiseoplevelse på de bornholmske restauranter.

Der forventes gennemført yderligere tiltag i samarbejdet med FOOD til facilitering af et kvalitetsløft af spiseoplevelserne på øen. Dette i erkendelse af at gode mad- og spiseoplevelser fastholder og understøtter en positiv turismeudvikling.

Partnerskabet mellem Gourmet Bornholm, Bornholms Landbrug og Bornholms Regionskommune har som opgave, at igangsætte tiltag, der styrker samspillet mellem aftagere og producenter af bornholmske kvalitetsfødevarer, så afsætning af produktionen sikres og leverancesikkerheden forbedres. Partnerskabet har derfor en målsætning om, at der skal etableres et fælles såkaldt Food-hub på øen, som muliggør dels et forretningsmæssigt samarbejde mellem producenter, dels en tættere forbindelse mellem aftagere og producenter. Der arbejdes aktivt på at realisere ambitionen.

Partnerskabet arbejder for en øget afsætning af lokale fødevarer i detailhandlen, og der er konkret indgået aftale mellem Gourmet Bornholm og Coop om at afsætte bornholmske kvalitetsprodukter i Coops butikker over hele landet. Der er indgået en forpligtende aftale mellem parterne, og på nuværende tidspunkt har to bornholmske producenter indgået konkrete aftaler om levering til Coop. Yderligere to producenter forventes at indgå aftale dette efterår.

Afsætningspotentialer ved specifikke initiativer som en bornholmsk slagtebus, opskæringsvirksomhed er endnu ikke undersøgt nærmere, men forventes tænkt ind i Væksthus Hovedstadsregionens projekt "Bornholm ud i verden", et regionalfondsprojekt igangsat 1. januar, med øget afsætning, salg/eksport som overordnet målsætning.

Projekt "Bornholm ud i verden" er i gang og der er iværksat screening af virksomheder med eksportpotentialer. Forventet opstart af det første hold er 4. kvartal 2016. Ud af et hold på i alt 6 tilmeldte virksomheder er de alle 6 fødevarer virksomheder.

Der forventes gennemført i alt 6 forløb med 6 virksomheder på hvert forløb, i alt 36 virksomheder.

Fokusområde 4: Styrket offensiv markedsføring

Med Bornholms Museum i spidsen (midler fra Nordea fonden) er igangsat en række fødevareraktiviteter rettet mod især turister og bornholmere. Et særligt indsatsområde er øget brug af den digitale platform www.bornholm.info, www.gaarden.nu samt sociale medier.

Samtidigt iværksættes tiltag til en styrket markedsføring af Bornholm som madkultur-destination i tæt samarbejde med FOOD og Destination Bornholm og siden projektets opstart, har været afholdt minimum 60 journalistture med fokus på mad (primært gennem Destination Bornholm), hvilket er det højeste antal ture nogensinde. Tilsvarende har der i perioden været gennemført 6 såkaldte Food Energy Tours, med besøg på Gaarden.

Fokusområde 5: Styrket værdikæde fra jord til bord (producent, leverandør, forarbejdning, grossist og aftager)

Der er igangsat en kortlægning af styrker og svagheder ved den eksisterende værdikæde fra jord til bord med henblik på at styrke Bornholms fødevarerstrategiske udgangspunkt i samarbejde med erhvervsfremmesystemet. Konkret er igangsat følgende initiativer:

- Indgåelse af afsætningsaftaler med bornholmske turismeaktører med henblik på gruppeture, events, individuelle pakker samt markedsføringstiltag på Bornholm
- Styrke samarbejdet med detailhandlen
- Indgåelse af partnerskabsaftale med Coop Danmark for afsætning af lokale, bornholmske varer i Coops butikker i hele Danmark – den første partnerskabsaftale mellem Coop og en region.
- Markedsføringskampagner
- Afholdelse af eventen "Bornholm på Rådhuspladsen"
- Journalistture, besøgsprogrammer (eksempelvis Food Energy Tours, gennem Destination Bornholm, Visit Denmark m.fl.)
- Kontinuerlig afdækning af mulige, nye kanaler for afsætning af bornholmske fødevarer, lokalt, nationalt og internationalt
- Undersøgt perspektiver for lokalt slagteri af kreaturer og lam

1.3 Akvakultur på Bornholm

Af vækstplanen fremgår det, at mulighederne for at udvikle akvakulturproduktion på Bornholm skal undersøges.

Regeringen vil blandt andet gennem støtte til innovation og udvikling af teknologiarbejde inden for eksisterende støtteordninger muliggøre etablering af akvakulturproduktion ved Bornholm og i de øvrige danske farvande under hensynstagen til havmiljøet.

Dette arbejde er igangsat og gennemføres som led i den generelle implementering af støtteordninger (fiskeriudviklingsprogrammet og GUDP).

Af vækstplanen fremgår det desuden, at regeringen ønsker at afdække de reguleringsmæssige barrierer for etablering af akvakulturproduktion frem mod sommeren 2015. Den tidligere regering nedsatte en arbejdsgruppe, der ophørte i forbindelse med regeringsskiftet. Erfaringerne fra arbejdsgruppen vil dog indgå i et videre arbejde i tværministerielt regi, forlyder det.

Politisk har regeringen leveret en akvakulturplan, med planer for flere havbrug, men denne plan har endnu ikke udmøntet sig i en tilladelse til akvakulturproduktion ved Bornholm.

2. Krydstogturisme og maritime services

Det bemærkes i Vækstaftalen, at Rønne Havn har potentiale til at blive et endnu vigtigere omdrejningspunkt for erhvervsudviklingen på øen, navnlig indenfor krydstogturisme, sand-

og granitproduktion samt udskibning og servicering af havvindmøller. En udbygning af havnen er imidlertid en forudsætning for en realisering af potentialet, sådan at store krydstogts- og fragtskibe kan lægge til.

I aftalen er formuleret følgende initiativer:

- Regeringen, Bornholms Regionskommune og Rønne Havn A/S udarbejder i 2014 en business case og undersøger mulighederne for en etapevis udbygning af havnen
- Regeringen, Bornholms Regionskommune og Rønne Havn A/S går i dialog med private investorer om at afdække private finansieringsmuligheder

Rønne Havn har udarbejdet en businesscase. Der er på baggrund af denne udarbejdet en plan for en etapevis udbygning af Rønne Havn, der dels vil være første skridt mod en fremtidssikring af havnen og dermed forsyningen til Bornholm, og dels give mulighed for at udvikle eksisterende og nye aktiviteter. Den første etape er budgetteret til ca. 500 mio. og vil indeholde en multi-kaj, et manøvreareal, der muliggør anløb af det store krydstogtssegment, samt et nyt areal på ca. 10 hektar. Etappen indeholder også mulighed for at kunne fremtidssikre modtagelsen af olie eventuelt LNG, da der er plads til efterfølgende etablering af en ny oliepier og kommende vindrelaterede offshore services.

Rønne Havn mangler for nuværende ca. 150 mio. for at kunne finansiere de 500 mio. med en acceptabel risikoprofil. Havnen arbejder dels på en revideret CEF ansøgning, efter at have modtaget afslag på den første, sammen med partnerhavne, og dels med EIB om en finansieringspakke. Når eller hvis det lykkes at skruer en finansieringspakke med en acceptabel risikoprofil sammen, igangsættes nye tiltag for at løfte kvaliteten af krydstogtgæstens oplevelse i Bornholms Cruise Network. Der er i fase II af udbygningen mulighed for at etablere et decideret krydstogtsafsnit med tilhørende 2 kajer. Denne plan kan eksekveres i givet fald krydstogtsmarkedet forsat vækster fremover i Østersøområdet, og Bornholm som forventet evner at øge sin markedsandel.

Den maritime klynge udvikler sig forsat gennem arbejdet i Offshore Center Bornholm (OCB). De første globale ordrer er eksekveret af medlemsvirksomheder, og havnen arbejder benhårdt på at synliggøre sin eksistens, specielt på offshore vind området. Havnen har desuden jævnligt anløb af offshore skibe, hovedsageligt skibe, der arbejder på det tyske vindfelt Ankona. I givet fald, at havnen opnår den finansielle styrke til at gennemføre den første etape, forventes dette forretningsområde at kunne løftes markant, da der skal installeres 5023 MW inden for en forsyningsattraktiv afstand fra Bornholm mellem 2020 og 2025. Det primære arbejde i OCB er for nuværende at løfte kompetenceniveauet og ambitionerne hos medlemsvirksomhederne, således at visionen om at medvirke til at fastholde Danmarks position inden for vindenergi ved at blive det østlige vindenergicentrum kan realiseres.

Der er tæt kontakt mellem havnen og betydende virksomheder i offshore vind branchen, og der er udvist stor interesse for havnens forslag til sit værdiskabende bidrag til værdikæden i både drifts og opsætningsfasen.

Det forventes, at første etape af fremtidssikringen står færdig primo 2019.

Havnen har færdiggjort/udarbejder for nuværende følgende dokumenter, der skal understøtte en bestyrelsesbeslutning om at igangsætte første fase: Businesscase til långivere (EIB og banker); Feasibility studie; Masterplan; VVM; Besejlingssimulationer

2.1 Vækstplan for dansk turisme

Som led i regeringens lancering af en ny vækstplan for dansk turisme er etableret et nationalt turismeforum, der har til formål at udvikle en fælles national strategi for dansk turisme.

Udviklingselskabet Dansk Kyst- og Naturturisme har fået ansvaret for at udvikle kyst- og naturturismen i hele Danmark, herunder til opgave at etablere et Østersøpartnerskab, der skal bidrage til at udnytte turismepotentialet ved den danske Østersø. Bornholms Regionskommune varetager en bestyrelsespost i dette partnerskab.

Det går den rigtige vej for turismen på Bornholm og følgende nøgletal illustrerer den positive udvikling:

Færgetrafikken mellem Ystad og Rønne har aldrig været større end i sommeren 2016, viser nyeste tal fra rederiet Færgen. Det fremgår blandt andet af Færgens trafiktal, at der på ruten mellem Ystad og Rønne, august 2016 ses en stigning på 1,9 % i antallet af fragtede personbiler, sammenlignet med august 2015. Samlet set er antallet af fragtede personbiler i højsæsonen steget med 2 procent på ruten mellem Ystad og Rønne, med 14 procent på ruten fra Køge og med 6 procent fra Sassnitz, sammenholdt med samme periode i 2015.

I 2015 var der godt 1,2 mio. overnatninger på Bornholm. (Hoteller, feriecentre, vandrerhjem, lystbådehavne og feriehuse (Campingpladser er ikke medtaget), sammenholdt med 1.092.977 i 2013 og 1.162.433 i 2014. De nyeste opgørelser viser, at antallet af overnatninger på Bornholm i perioden januar-juli 2016, er steget med 11,5 procent, sammenlignet med samme periode året før.

Det faktiske turismeforbrug (omsætning) udgør knap 1,8 mia. kr. i 2014 og placerer dermed øen på en syvendeplads. København topper listen med et forbrug på knapt 22 mia. kr.

Turismeforbrugets relative andel udgør 6,9% af det samlede udbud af varer og tjenester på Bornholm og placerer dermed øen på en syvendeplads sammen med Samsø. Fanø topper listen med 28,1 %.

Mht. til årlige regionale investeringer (Vækstforum) i turismebranchen er Bornholm ikke så overraskende placeret i bunden i sammenligning med regionerne:

Tabel 5.2.1 Regionale turismeinvesteringer (regionale erhvervsudviklingsmidler og strukturfondsmidler)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	mio. kr.						
I alt	207,2	222,3	168,3	257,7	210,2	124,5	145,3
<i>Heraf</i>							
Nordjylland	36,1	50,7	36,5	35,8	25,8	33,9	28,7
Midtjylland	46,3	28,6	31,4	96,0	38,7	11,4	11,7
Syddanmark	69,2	46,1	12,3	43,1	73,8	4,9	36,2
Sjælland	8,6	10,2	9,4	23,4	11,5	9,3	12,2
Hovedstaden	44,4	79,4	56,9	55,4	56,6	63,8	53,4
Bornholm	2,6	7,3	21,8	4,0	3,8	1,2	3,1

Note: Indeholder ikke medfinansiering fra private midler. Regionale turismeinvesteringer for 2014 dækker over såvel midler til udviklingsaktiviteter og tidligere særskilt basisfinansiering af de regionale turismeselskaber.

Kilde: Danske Regioner.

Med støtte fra Regionalfonden forventes efteråret 2016 igangsat et outdoorturisme klynge projekt, der skal styrke produktinnovation og samarbejde på tværs af lokale og nationale turismeaktører.

3. Billigere færgebetjening af Bornholm

Af Vækstaftalen fremgår det, at der skal etableres bedre færgetransport for det bornholmske erhvervsliv, og der tages initiativ til en permanent nedsættelse af færgetaksterne for godstransport på ruterne Rønne-Ystad og Rønne-Køge.

Der er effektueret en markant nedsættelse af fragttaksterne på lastbiler og trailere på ruterne Rønne-Køge og Rønne-Ystad pr 1. juni 2015. For de 7 måneder i 2015 lød bevillingen på knap 24. mio. kr. I 2016 er bevillingen på 40. mio. kr. Bevillingen pristalsreguleres i årene derefter. Det har betydet prisreduktioner på de to ruter på ca. 51 % og en mængdemæssig stigning på 10-15 %.

Der pågår i øjeblikket en analyse, som udføres af CRT, i regi af Trafikkontaktrådet, der vil vise hvem der får gavn af nedsættelsen af fragtpriiserne: Hvor bliver tilskudsmillionerne af? Og hvilken effekt har det for det bornholmske samfund. Analysen er færdig ultimo 2016.

4. Adgang til kvalificeret arbejdskraft og gode uddannelsesmuligheder

4.1 Adgang til kvalificeret arbejdskraft

Jf. Vækstplanen er fremhævet følgende initiativer, til understøttelse af kvalificeret arbejdskraft og gode uddannelsesmuligheder på øen:

- Bedre rammer for en koordineret virksomhedsrettet indsats på tværs af erhvervs,- beskæftigelses- og uddannelsessystemet.
- Styrket indsats for at unge og voksne har de kompetencer, virksomhederne efterspørger.

Siden juli 2015 har Business Center Bornholm, Væksthus Hovedstadsregionen og det tidligere Bornholms Akademi været samlokalisert med Jobcenter Bornholm. Der er etableret én indgang til erhvervsservice og denne samlokalisering bevirker at rammerne for en koordineret virksomhedsrettet indsats på tværs af de tre områder er forbedret. Der sker en større grad af videndeling i forhold til hvilke kompetencer virksomhederne efterspørger, hvormed uddannelsesindsatsen til unge og voksne i højere grad kan målrettes det konkrete behov – både på kort og langt sigt.

4.2 Uddannelse til alle

Projekt "Uddannelse til alle" blev med yderligere 1. mio. i tilskud forlænget med 6 måneder. Projekter er nu afsluttet. Projektets formål var at kvalificere den bornholmske ungdom til at deltage aktivt på arbejdsmarkedet og som overordnet målsætning var, at 95 pct. af en bornholmsk årgang skal kvalificere sig til arbejdsmarkedet eller en videregående uddannelse gennem en ungdomsuddannelse og 60 pct. af hver bornholmsk årgang skal gennemføre en videregående uddannelse.

Med den øgede bevilling på 1. mio. kr. var det muligt at videreudvikle og gennemføre følgende aktiviteter og forløb:

- Videreudvikling af hjemmesiden www.ung.bornholmr.dk, med opbygning af et oversigtsværktøj over tilbud og vejledning til udsatte unge på Bornholm. På siden formidles sommer- og fritidsjob.
- Etablering af et nyt og innovativt metalværksted i samarbejde med BornPro; en såkaldt do Box, der fungerer som innovativt og mobilt møderum og undervisningslokale indrettet i en container
- Afholdelse af 4 temadage som opsamling på uddannelsen "Ind i Uddannelse – ud af misbrug". Forløbet har resulteret i, at regionskommunen efterfølgende har ansat to medarbejdere til at varetage arbejdet med unge, der har misbrugsproblemer.
- Afholdes af en Camp med fokus på Unges Motivation.

Projekt "Uddannelse til alle" er afsluttet, men der bliver arbejdet videre med flere af elementerne i det nye projekt "Ungeguide", herunder med en videreførelse af www.ung.bornholmr.dk, hvor både hjemmeside og Facebook gruppe er et vigtigt element i det fremtidige arbejde. Do Box containeren har efterfølgende været en del af Folkemøde, Sol over Gudhjem, og Wonderfestiwall.

4.3 Bedre muligheder for videreuddannelse på Bornholm

I Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse arbejdes der aktivt på at skabe flere videregående uddannelsesmuligheder, som kan tiltrække og fastholde flere (tilflyttende) studerende. Resultatet er tre nye SU-berettigede videregående uddannelser på Bornholm inden for de seneste blot to år.

Alene fra 2015 til 2016 har der været en stigning i antallet af ansøgninger til de bornholmske videregående uddannelser på knap 17% og hele 61%, hvis der ses bort fra Socialrådgiveruddannelsen, der alene har optag hvert 3. år (senest i 2015).

Der er omkring 320 studerende ved de videregående uddannelsesinstitutioner på Bornholm.

På videreuddannelsesområdet gennemføres der på nuværende tidspunkt tre fulde diplomuddannelser og to akademiuddannelser bliver udbudt til start pr. 1. februar 2017. De to sidstnævnte er målrettet det private arbejdsmarked.

5. Virksomheden i centrum – en styrket erhvervsfremme indsats

Bornholms Erhvervsservice er pr. 1. januar 2015 etableret som en fysisk samlet én indgang i Rønne. Bornholms Erhvervsservice er samlebetegnelsen for følgende aktører: Bornholms Regionskommune (Erhvervs, Uddannelse og Beskæftigelse, Teknik og Miljø) Væksthus Hovedstadsregionen, Business Center Bornholm. Teknik og Miljø er alene organisatorisk tilknyttet.

5.1 60 mio. kr. til bedre bredbånd på Bornholm

Forligspartierne bevilgede i 2014 60 millioner kroner til udbygning af bredbånd på Bornholm, og BornFiber vandt udbuddet "Bedre bredbånd på Bornholm". BornFiber har bygget videre på infrastrukturen opbygget af Østkraft. Statens tildeling forpligtiger til udbygning af bredbåndsnettet, og BornFiber vil komme til at dække op til 7.000 nye adresser inden udgangen af 2016. Det betyder samlet set, at BornFiber i 2017 forventer at kunne dække over halvdelen af alle adresser på Bornholm.

Herudover har forligskredsen i 2016 afsat yderligere 200 mio. kr. til hele landet til områder som har under 10 Mbit/s download og 2 Mbit/s upload. Både kommuner og lokale sammenslutninger kan søge. På Bornholm vil det være borgerforeninger og grundejerforeninger, der på vegne af beboerne, søger denne pulje. Følgende områder på Bornholm har vist interesse for den nye pulje: Sandvig, Vang, Stampen(Rønne) og området fra Sømarken til Snogebæk.

Foreslåede indsatser i den kommende vækstpartnerskabsaftale

Bornholms Regionskommune forventer at indgå aftale om ny Vækstplan til januar 2017.

Erhvervs- og Vækstministeriet har på nuværende tidspunkt lagt op til, at der indgås samarbejde med Bornholms Regionskommune/Bornholms Vækstforum om følgende indsatser:

Forenkling og fokusering af erhvervsfremmeindsatsen (herunder opfølgning på regeringens analyse af erhvervsfremmeindsatsen)

Af regeringsgrundlaget fremgår, at regeringen vil gennemføre et eftersyn af erhvervsfremmeindsatsen for at forenkle og fokusere midlerne

Kvalificeret arbejdskraft (herunder opfølgning på evt. analyse i regi af Danmarks Vækstråd)

Sammenhæng i erhvervs- og uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen

Jf. regeringens strategi for Vækst og udvikling i hele Danmark vil regeringen invitere regioner og kommuner til at samarbejde om at styrke sammenhængen, så virksomhederne oplever en bedre dialog med de offentlige virksomhedskonsulenter og virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft styrkes.

Bruttoliste over forslag til øvrige fokusområder i ny Vækstplan, i ikke prioriteret rækkefølge

Etablering af et tværsektorielt partnerskab om udvikling af turismen på

Bornholm, i tæt kobling til visionen om Bornholm som Bright Green Island og med et særligt fokus på udvikling, produktinnovation og markedsføring af den bornholmske outdoor-turisme.

Det tværsektorielle partnerskab skal med en række konkrete indsatser bidrage til nye arbejdspladser frem mod år 2020, jfr. nuværende aftalen om vækstplan for Bornholm 2014 samt styrke værdikædens svageste led og øge sammenhængskraften på tværs af øen i udviklingen af kvalitets (outdoor)turismeprodukter.

Partnerskabet skal bestå af private aktører indenfor turisme på øen og med afsæt i øens mange stedbunde ressourcer, kvalificere udviklingen af nye turismerelaterede produkter.

Med inspiration fra det igangværende arbejde for udvikling og innovation på fødevarerområdet (jfr. bevilling af 5 mio. fra Erhvervs- og Vækstministeriet) vil arbejdet i partnerskabet med fordel kunne fokusere på følgende:

1. Øget kompetenceniveau i virksomhederne, herunder en øget professionalisering af erhvervet (i samarbejde med projekt "Viden og Vækst"/Center for Regional og Turisemeforskning)
2. Øget innovation og produktudvikling
3. Styrket offensiv markedsføring
4. Styrket værdikæde og øget sammenhængskraft mellem alle led i kæden med henblik på at styrke Bornholms turismestrategiske udgangspunkt i tæt samarbejde med nøgleaktører på området (med afsæt i en konkret kortlægning af styrker og svagheder ved den eksisterende værdikæde)

Som led i partnerskabet på outdoor-turismeområdet, skal der arbejdes på at realisere målsætningen om et fysisk outdoorcenter på Bornholm. Et sådant outdoorcenter, som et fysisk centrum for dansk outdoor-turisme, forventes at ville kunne åbne nye og bæredygtige veje for udviklingen af dansk kyst og naturturisme.

Ekstraordinær erhvervsindsats i økonomisk hårdt ramte områder

Jf. regeringens strategi for Vækst og udvikling i hele Danmark vil regeringen i samarbejde med regionale vækstfora og lokale aktører udføre en målrettet erhvervsindsats i udvalgte områder som er ramt af økonomisk tilbagegang, og som har et økonomisk potentiale der kan bygges på. Indsatsen omfatter et "erhvervs eftersyn" i samarbejde med lokale og regionale aktører, der skal resultere i en handlingsplan, der indeholder konkrete tiltag inden for erhvervsudvikling, planlov, uddannelse, beskæftigelse. Indsatserne skal gøre brug af eksisterende redskaber og inddrage erhvervsdrivende fonde og foreninger.

Rammevilkår – kvalificeret arbejdskraft og forskning

- a. Genetablering af pulje til meromkostninger ved udlagte videregående uddannelser (Bornholmerpuljen)
- b. Mulighed for frit valg af aftaler med videregående uddannelsesinstitutioner, der udbyder udlagt uddannelsestilbud på Bornholm (I dag er dette bestemt af den regionale udbudsret, og Bornholm kan derfor kun vælge uddannelser, der udbydes i Region Hovedstaden.)
- c. Indførelse af differentieret taxametersystem, der gavner tyndtbefolkede områder
- d. Dispensation, således at der gives mulighed for at etablere et skolehjem ved Campus(er). Det giver mulighed for at flere unge, der ikke bor på Bornholm, kan tage deres ungdomsuddannelse på Bornholm. Er særligt relevant, hvis der udvikles særlige toninger af fx en outdoor-linje på STX
- e. Flexibilitetsfremmende tilskud ved flytning (kan evt. være udgifts neutral)

Særlige vilkår for Rønne havn og offshore branchen

Indsatser videreføres fra nuværende vækstplan, se status

Rekruttering af kvalificeret arbejdskraft

Indsatser videreføres fra nuværende vækstplan, se status

Fiskeri og akvakultur, sæler

Indsatser videreføres fra nuværende vækstplan, se status

Midlertidig bolig (vakant bolig) for potentielle tilflyttere

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 11: Kompetenceafgivelse fra Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til administrationen i visse sager fra Bornholms Vækstforum

Åbent punkt

11 Kompetenceafgivelse fra Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til administrationen i visse sager fra Bornholms Vækstforum

00.01.00A21-0025

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	08-06-2016	5	
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	11	

Hvem beslutter

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter
Bornholms Vækstforum til efterretning

Resumé

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget skal beslutte, hvorvidt kompetencen delegeres til administrationen til at påse om sager fra Bornholms Vækstforum, hvor der indstilles afslag, er i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller

- At Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget delegerer kompetencen til administrationen, til at påse om sager fra Bornholms Vækstforum, hvor der indstilles afslag, er i overensstemmelse med gældende lovgivning
- At Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget årligt modtager en oversigt over sager, hvor administrationen har vurderet at de indstillede afslag er i overensstemmelse med gældende lovgivning

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 8. juni 2016 pkt. 5:
Godkendt.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum tager delegeringen til efterretning.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 11:
Vækstforum tog delegeringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Erhvervsfremmeloven giver Bornholms Vækstforum lovgrundlag for at indstille sager til kommunalbestyrelsen om anvendelse af regionale udviklingsmidler til erhvervsformål.

Det foreslås at Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget uddelegerer kompetencen til administrationen til at påse, at sager hvor Bornholms Vækstforum indstiller afslag er i overensstemmelse med gældende lovgivning.

I praksis vil sager fra Bornholms Vækstforum hvor der indstilles afslag ikke blive behandlet i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, men blive vurderet af administrationen så det sikres at afslag er givet i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Lovgrundlag:

Erhvervsfremmeloven, § 10, stk. 4 og 5.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Vækstforumsekretariatet vil fremadrettet påse, at afslag indstillet af Bornholms Vækstforum er i overensstemmelse med gældende lovgivning. Fremover videresendes indstillinger til afslag ikke til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, men Vækstforumsekretariatet vil sidst på året fremsende en liste til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget over sager, hvor Vækstforumsekretariatet har vurderet, at de indstillede afslag er i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Punkt 12: Aktuelt og gensidig orientering

Åbent punkt

12 Aktuelt og gensidig orientering

24.10.00P35-0048

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	12	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum til orientering

Resumé

Alle har under dette punkt mulighed for at informere om aktuelle sager af interesse for Vækstforum. Under "sagsfremstilling" er anført de orienteringspunkter, Vækstforumsekretariatet havde kendskab til – og fandt aktuelle – ved dagsordenens udsendelse.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum tager orienteringen til efterretning.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 12:

Borgmesteren orienterer om positiv forventning til fremtidig samarbejde med Molslinien.

Sagsfremstilling

Punkt 13: Næste møde

Åbent punkt

13 Næste møde

24.10.00P35-0048

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	26-09-2016	13	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum beslutter

Resumé

Ifølge den fastsatte mødeplan for 2016 er næste møde mandag den 28. november 2016 fra 15.00-18.00 med efterfølgende spisning.

Mødeplanen for 2017 forelægges ved næste møde den 28. november 2016 i Bornholms Vækstforum.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum fastholder den planlagte dato for næste møde og drøfter evt. ønsker til indhold og rammer for mødet.

Bornholms Vækstforum, 26. september 2016, pkt. 13:
Vækstforum beslutter at fastholde de planlagte datoer.